Ч. 240 | Четвер 23 жовтня (4 падолиста) 1897. | Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенем оплати почтової

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Двайцять і сім годин засїданя і дванайцять годин бесїди.

(Дальше.)

Підчас коли так деякі посли полягали спочивати в кульоарах, другі вечеряли другий раз чи вже снїдали, пос. Лехер говорив в палатї дальше та обговорював дуже основно економічні відносини Австриї до Угорщини та господарку австро-угорского банку. Він говорив поволи і тихим голосом, щоби не дуже змучити ся, а лївиця від часу до часу перебивала єму єго бесїду грімкими і довготреваючими оплесками, щоби за той час бесїдник міг собі відотхнути. Від часу до часу подавано єму вина і булки з шинкою та чорної кави.

Так говорив Лехер до 5-ої години і тогди настала знов перерва на 10 мінут, по котрій Лехер говорив дальше. Коли віцепрезидент Крамарж сказав, що відбере єму голос, настала в палатї знов велика галабурда, а ще більша зробила ся, коли пос. Дашиньский поставив внесенє, щоби закрити засїданє, бо стеноґрафи так вже помучили ся, що не можуть устояти ся на ногах. Заколот тревав більше як пів години, а відтак перервано засїданє знов на 10 мінут, почем Лехер говорив дальше.

Так говорив Лехер аж до три чверти на 9. О тім часї виймає він годинник і переконує ся, що вже говорить 12 годин і серед загальної веселости заповідає конець своєї бесїди. Каже: Прошу вислухати моїх послїдних слів. Хоч я, Богу дякувати, ще здоров і з моїм голосом в порядку, то однакож длятого, що моя партия єсть за угодою з Угорщиною, але не за несправедливою угодою і просто неможливою накладаючою на людність неоправдані тягарі, длятого кінчу. Сьвяті і важні інтереси монархії входять тут в гру і треба би жалувати того, коли би ми тому експериментальному фізикови (ґр. Баденїму) позволили і дальше експериментувати добром нашої вітчини. Коли би навіть сю провізорию ухвалено, то за рік будемо тут знов на сїм самім місци, що й нині, бо ґр. Баденїму не удасть ся виборoти від Угорщини більшої суми. Ситуация наша супротив Угорщини завдяки нашому енерґічному опорови може лиш поправити ся. А нас, панове з більшости, знайдете завсїгди на місци і будьте переконані, що Нїмцї в Австриї анї не піддадуть ся анї не вимруть.

Довготреваюча буря оплесків понеслась в палатї і зробила тим більше враженє, що при послїдних словах Лехера настала була глубока тишина в палатї. Посли з лївицї поспішили подякувати Лехерови, обступили єго доокола, подають єму руки і кричать Hoch! Heil! В тій хвили приносять Лехерови склянку чаю; він випиває єго і серед невтихаючих оваций лївиці переходить помежи рядами послів, котрі стискають єму руку. Ті, що не можуть доступити до него, повівають хустками.

Так закінчила ся 12 годинна обструкцийна бесїда у віденьскім парляментї. Коли опісля зробив ся спокій, поставив пос. Функе зі взгляду на то, що засїданє дуже довго тягнуло ся, внесенє, щоби засїданє закрити, але рівночасно домагає ся і поіменного голосованя. Розпочало ся голосованє раз над тим, чи голосувати тайно а відтак, чи треба засїданє закрити. Голосованє відбувало ся півтора години; при першім голосованю відкинено тайність голосованя, а при другім голосованю відкинено внесенє на закритє засїданя 163 голосами против 109. Підчас голосованя вийшли були всї міністри а лишив ся лиш сам ґен. Ґутенберґ.

По голосованю социяліст Целлер домагав ся перерви в засїданю а то зі взгляду на стенографів та возьних а також зі взгляду на віцепрезидентів, котрі так вже роздразнені, що лиш з завзятою злобою можуть трактувати лївицю. Заразом поставив внесенє, щоби завізвано мінїстрів на засїданє. — Віцепрезид. Крамарж відповів на то, що внесенє в справі перерви засїданя не єсть дозволене, а завзивати мінїстрів, щоби явили ся нема рациї, бо присутний мінїстер Ґутенберґ повідомив президию, що засїдає яко репрезентант цїлого правительства. Впрочім заявив віцепрезидент, що повідомить п. президента мінїстрів і мінїстра фінансів о бажаню лївиці.

Пос. Кайзер (з нїмецкої партиї людової) поставив внесеня: 1) піддати під поіменне голосованє питанє, чи засїданє має бути перерване; — 2) завізвати президента мінїстрів і мінїстра фінансів, щоби прийшли на засїданє, а над сим внесенєм жадає знов подвійного голосованя.

Кайзер зачинає мотивувати свої внесеня, але віцепрез. Крамарж не допускає до того, бо каже, що реґулямін того недозваляє. В палатї настають знов бурливі сцени. — Функе пи

Рак жолудковий і операциї жолудка.

(Конець).*)

Кажуть, що давнїйше не було таких страшних хороб, як тепер. То може в якійсь части і правда, коли зважить ся, що н. пр. хороба рака була давнїйше далеко рідша як нинї. Сконстатовано, що нинї умирає на рака в трое тілько людий, що давнїйше і що ся хороба ширить ся що-раз більше, особливо в Европі і Америці та що на ню западають більше женщини як мужчини. Але з другої сторони і то правда, що з поступом в культурі і цивілізациї деякі хороби значно зменшили ся, а деякі таки зовсїм щезли. А хоч і страшні хороби бувають нинї, то бодай то єсть відрадою для нас, що штука лїкарска, іменно же хірурґія поступила так значно, що навіть в найтяжших хоробах, коли вже не може дати нїякої ради, то бодай приносить недужим значну пільгу. Здаєсь майже, як би штука лїкарска дійшла нинї до всїх границь можливости і станула вже на найвисшій своїй висотї. Там де вже нїякий лїк не може нїчого помочи і де давнїйше щезала вже вся надїя на подужанє, добирає ся рука оператора і в многих случаях доказує майже чудес. Коли хтось каже, що давнїйше не бувало таких недуг як нинї, то тим більше, і то певно можна сказати, що давнїйше не роблено таких операций як нинї. Вирїзати комусь кусень тїла зверха, відняти руку або ногу, то певно штука, але добирати ся чоловікови до єго внутренностий, вирїзати кусень жолудка або кусень кишки і зробити так, щоби той чоловік міг жити дальше і бути здоровим, то хиба вже найбільша штука, на яку розум людский і наука можуть здобути ся. Позаяк операциї жолудка відбувають ся найчастїйше в хоробах рака — проф. Мікулїч, бувший асистент дра Більрота у Відни на 103 операций жолудкових, які виконав до 1895 р., робив їх в 73 случаях на рака — то хочемо при сїй нагодї розповісти дещо про сї дуже займаві операциї.

Найзвичайнїйшою і найлекшою операциєю, якої в наших часах досить часто уживають в катарі (нежитї) жолудка, єсть переполікуванє жолудка: недужому запускають проводом проликовим, через горло та їжницю кавчукову рурку грубости пальця аж до жолудка і наливають чистої води; рурка та, нахилена вистаючим кінцем в долину стаєсь лїваром і через ню вибігає назад вся вода з жолудка, забираючи з собою все, що в нїм було. Так переполікує ся жолудок по кілька разів, доки аж не збігає чиста вода.

Переполікуванє жолудка єсть забавкою супротив тих операций, при котрих з ножем в руцї треба добирати ся до жолудка і там лад робити. Річ очевидна, що того рода операциї вимагають дуже докладного знаня будови людского тїла, великої вправи і певности в руцї оператора та незвичайної притомности ума, щоби перевести еї як найлїпше і в як найкоротшім часї. Друга річ знов в тім, щоби мати певний спосіб, яким би можна зроблену ножем рану борзо загоїти і не допустити, щоби она гнила. До сего служать т. зв. антисептичні або противгнильні средства. Давнїйшими часами анї не знано так докладно будови людского тїла як тепер, анї не було антисептичних средств і тому не роблено таких операций. А всежтаки істория медицини знає два чи три случаї таких операций з давних часів. Найдавнїйша того рода операция була в 1602 р. в Празї. Там якийсь чоловік іменем Матій, проликнув був ніж, а той пробив був жолудок і добував ся вже на верх крізь живіт. В сїм недїль по тім завізвано з Бранденбурґа якогось старого цирулика, Фльориана Матіса, а той розпоров недужому живіт, розрізав жолудок і виймив ніж. Недужий по тїй операциї виздоровів зовсїм. Другий подібний случай став ся був 1635 р. в Королевци. Там привели були до медичного факультету 22-лїтного селянина, котрий також проликнув був ніж. Операцию виконав професор Данило Швабе в присутности цїлого факультету і всїх студентів медицини. Від тої пори аж до новійших часів не було нїчого чувати про операциї жолудка.

З повисших двох примірів видимо вже, що при операциях жолудка може розходити ся о то, щоби видобути з жолудка, якийсь предмет, котрий там случайно дістав ся і робить біль та грозить здоровлю. Таких случаїв буває досить богато. Хтось проликне через неосторожність або случайно якийсь шкідливий пред-

*) В попереднім фейлєтонї на першій сторонї в другім стовпци і другім рядку в долини має бути: на слизници (оболона слизова) а не: „на сливках“ (слизівками називають ся желези, що видають слизь із себе).

тає міністра Ґутенберґа, хто поручив єму заступати цїлий кабінет. — Віцепрез. **Крамарж** каже, що міністра можна запитувати лиш в поданій на письмі інтерпеляциї. Функе мимотого питає а Крамарж відчитує єму реґулямін. До тої суперечки мішає ся пос. Дашиньский і обиджає міністра зелїзниць, за що президент взиває єго два рази до порядку а наконець відбирає єму голос. Наконець о 10 год. 15 мін. ставить пос. **Пферше** (нїмецкий поступовець) внесене, щоби зі взгляду на задуху і бруд в сали дальше засїданє було тайне. Внесене ухвалено і випорожнено ґалєриї і льожі.

(Конець буде).

Новинки.

Львів дня 3-го падолиста 1897.

— Именованя. П. Міністер скарбу именував ад'юнкта суду повітового дра Стан. Гофмокля у Львові секретарем прокураториї скарбу. — Ц. к. висший суд краєвий у Львові именував авскультантами судовими практикантів: Сим. Кнопфа, Ад. Ленчовского, Йос. Калужняцкого, Ел. Яницкого, Жигм. Гудзьковского, Пил. Евина, Володисл. Чеховича, Мих. Юзьвяка, Брон. Махновского, дра Юст. Гловацкого, Зиґфрида Ґеліса, Мих. Слоневского, Йос. Ганинчака, Стан. Еминовича, Каст. Боярского, Фр. Гофмокля, Володисл. Семильского, Аген. Френдля, Стан. Спендаковского, Стан. Ганкевич, Ів. Соху, Руд. Фоґля, Кам. Стефка, Алекс. Хойнацкого, Ром. Влодка, Ферд. Гердеґена, Волод. Волощука, Жигм. Смоликовского, Мих. Васунґа, дра Ад. Несьоловского, Казим. Сенковского, Ад. Жмудзиньского, Єр. Дроздовского, Кар. Билиньского, Володисл. Обминьского, Ог. Лїнка, Вас. Щербатюка, Авт. Мая, Стан. Коваржика, Ів. Писарского і Конр. Зарембу.

— Нове получене Галичини з Угорщиною має вскорі наступити, коли вибудує ся зелїзниця з Самбора на Ужок до Березни, або на Волосате до Березни. Нова зелїзниця переходила би через повіти Самбір, Старе місто, Турку, або Самбір, Старе місто, Лїсько. Доси не рішено ще, куди піде зелїзниця.

— Конкурс на окружного лїкаря розписав видїл повітовий в Стрию. Осїдком лїкаря буде Тухолька, а округ санїтарний обіймає 19 громад з 11.030 жителями на просторі 338 квадр. кільометрів. Платня виносить 500 зр., додаток на об'їздки 400 зр.

— Для молодих правників. Станиславівска дирекция державних зелїзниць оповіщує, що в тій дирекциї є два місця аспірантів з річною платнею по 500 зр. до обсадженя. Кандидати мусять виказати ся цїлковитим окінченєм правничих студий з всїми іспитами та докладним знанєм волоскої мови в слові і письмі. По зложеню трех службових іспитів наступить именоване концепієнтом з річною платнею 700 зр. і системізованим додатком на помешкане в сумі 240 зр. Подавати ся треба до 15-го с. м.

— Руский „Народний Дім“ в Сяноцї почав вже сповняти задачі взяті на себе при своїм заснованю. На той рік шкільний уміщено в сїм „Народнім Домі“ чотирох учеників ґімназиї, а коли товариство отрясе ся з довгів, буде вивязувати ся зі всїх своїх обовязків.

— Посьвяченє нового будинку для окружного суду в Стрию відбуло ся дня 31-го жовтня при участи п. Президента висшого суду краєвого дра Тхоржницкого і старшого прокуратора радника двору Воронецкого. В торжестві взяли участь також судові урядники стрийского округа, репрезентация міста, адвокати і нотарі. Вечером відбув ся пир при участи около 100 осіб.

— Остережене. Від якогось часу волочить ся по селах молода селянка Маґда Ковалева, родом з Чорткова, а приналежна до Цїневи, долиньского повіта і видаючи себе за вихристку, переслїдувану жидами, вимагає від людий гроші. Парох Цїневи о. Сойка радить, щоби ту мантїйку проганяти з села, або віддати в руки властий.

— Почту соколівску коло Ряшева обкрадено в ночи з 29 на 30 жовтня. Именно десь в дорозі між Ясїнкою а Соколовом отворив злодій віз почтовий і украв з него мішок з 3000 зр.

— Напад на варту. Вчера о третій годинї в ночи напало якихсь трех авантурників на вояка, що стояв на вартї коло будинку дирекциї скарбу при ул. Гетманьскій. Вояка так побито, що єсть небезпечність, аби не втратив ока. Напастників арештовано. Причиною нападу була пияцка охота до бійки.

— Пошести. Як доносять з Надвірнянщини панує там в Микуличинї сильна червінка. — Червінка ширить ся також у Львові від довшого часу при ул. Зеленій і Кохановского. — В місточку Куликові і в околичних селах жовківского повіта, особливо в селї Могилянах ширить ся від кількох місяцїв пропасниця.

— Легкодушний заклад зробив один слюсар в Королївскій Гутї. Він заложив ся о сто марок, що випє лїтер нафти. Заклад виграв, але ледве взяв гроші, зімлїв. Єго житю грозить небезпечність.

— Землетрясеня. В Чехах вже від тиждня повтаряють ся землетрясеня, при чім чути підземний гук, подібний до грому. Вісїм таких потрясень було досить сильних. Люди дуже затревожені. Деякі родини покинули місто Граслїц, навіщене найбільше трясенєм землї. — З Царгорода доносять, що в понедїлок, дня 1 с. м. дало ся там чути сильне землетрясене, що тревало три секунди.

— За убийство дитини засудив трибунал суду присяжних у Львові Анну Табаку з Тарасівки коло Горинця на три роки тяжкої вязницї. Она признала ся в слїдстві, що коли в ночи повила незаконну дитину і почула єї плач, задушила єї, а трупа занесла до лїса і прикрила листєм. При розправі заперечила се, а казала, що дитина упала головою на камінь і убила ся. Присяжні не затвердили питань що-до скритоубийства, а затвердили їх що-до убийства.

— Дивогляд. До одної селянки в Котул-Острици прикликали молодого лїкаря з Боян на поміч. Лїкар мав трудну роботу, бо селянка родила дитину з двома головами. Аби уратувати мамі житє, треба було зробити операцию, причім однак дитина, і так неспосібна до житя, згинула.

— Криваві битви. Яка була найкровавша битва в XIX столїтю? На се питанє дає відповідь сьвіжо видана книжка нїмецкого полковника ґенерального штабу Отона Берндта. Безвзглядно найкровавшою в біжучім столїтю була битва під Липском, де на поли битви забито і ранено 90.000 людий. Втрати під Асперн винесли 66.000, під Бородіно 62.000 людий. В більших битвах новій-

---

мет, н. пр. ніж, вилки, ложку і т. п. або таки й умисно, а відтак треба єму то вийняти з жолудка. Перед кількома роками роблено операцию жолудкову у якоїсь дївчини в Нїмеччинї, котра вже була близька смерти, а у котрої причину недуги не міг нїхто відгадати. Операция показала, що она мала в жолудку цїлий клубок волося, котре она вже від довшого часу потайком з'їдала, а котре там збило ся в клубок і заткало жолудок так, що всяке травлене сталось неможливим. В таких і тим подібних случаях треба розрізувати жолудок, а відтак зшивати на ново, але так, щоби рубець приходив до середини. Коли жолудок зросте ся, рубець в нїм щезне а нитки з него відійдуть природною дорогою.

Мимоходом скажемо тут ще, що до зшиваня ран при операциях уживають в теперішних часах побіч шовку ще т. зв. кетґету (catgut, слово анґлїйске). Єсть то рід баранячих струн, відповідно до ужитку приладжених, котрі суть длятого добрі, що їх не треба з рани витягати, бо з часом они самі від себе щезають; та лиш недогідність з ними, що рана може легко отворити ся за скоро і що їх не можна так добре десинфекціонувати, як шовк, а через то рана нераз може гнити.

Иньший рід операциї жолудкової єсть т. зв. **фістула жолудкова.** Коли н. пр. їжниця (oesophagus) з якоїсь причини звузить ся або якийсь боляк так єї заткає, що страва нею нїяк не може діставати ся до жолудка і чоловік мусїв би умерти голодовою смертию, то в жолудку роблять з переду дїрку, в котру вкладають срібну рурку і через ню наливають страву. По якімсь часї, коли би їжницю удало ся розширити, то дїрка в жолудку може сама від себе зовсїм загоїти ся. Ся операция придає ся особливо дуже добре в хоробі рака, коли новоросток заткає їжницю. Фістулою жолудковою можна не лиш житє чоловіка значно продовжити, але він ще й набере тїла та почуєсь майже здоровим. Через рурку впускає ся до жолудка молоко, дрібно посїкане мясо, добре убиті яйця, вода і т. п. пожива, заспокоюючи голод і спрагу. Многі недужі того рода роблять навіть так, що насамперед жвякають страву, отже роблять собі смак, а відтак пожвякану впускають через рурку до жолудка. Рурка мусить бути відповідно прикріплена і підвязана, а по кождім їдженю треба єї затикати.

Що може доказати того рода операция, побачимо на слїдуючих примірах. В Берлинї був перед кількома роками якийсь молодий робітник, котрий ще хлопцем напив ся був лугової есенциї і нею попарив собі їжницю так, що она була дуже звузила ся, але мимотого він ще міг їсти і поликати страву. Одного разу обідав він дуже поквапно і проликнув щось твердого, — він казав, що якусь кістку — і то застрягло єму в їжници так, що не перепускало нїякої страви, хиба лиш дрібку якого плину. Поминувши вже біль, мусїв би був той чоловік гинути з голоду, як би єму лїкарі не були прийшли в поміч. Насамперед запущено єму в їжницю зонду (рід дротика) і досмотрено ся нею саме над **впуском** (cardia, місце, де їжниця входить в жолудок) чогось твердого, що давало такий голос, як би від якогось металю. Тогди зроблено фістулу в жолудку і взято ся до того предмету з під споду, та випхано єго в гору до рота. Показало ся тогди, що то була шрубка (мутерка), котру він в поспіху проликнув зі стравою. Опісля перепускано єму через їжницю, з одного боку крізь рот а з другого крізь фістулу що раз то грубші рурки кавчукові і так розширено їжницю а наконець загоєно і фістулу в жолудку, а той чоловік був опісля зовсїм здоров та може ще й нинї жиє.

На з'їздї хірургів в Берлинї в 1895 р. показував др. Петерзен з Кіль молодого чоловіка, котрого при помочи фістули жолудкової удало ся також уратувати від смерти. Через якесь скалїчене їжниця у него так була звузила ся, що він не міг нїчого нї їсти, нї пити. Єму зроблено фістулу. Пізнїйше прийшов він до дра Петерзена, а той при помочи дуже тоненької зонди по довгих трудах вишукав отвір проводовий в їжници. Опісля удало ся недужому проликнути маленьку кульочку з ниткою. Полоканем жолудка крізь фістулу зловив Петерзен ту кульочку, привязав замість неї оливку до нитки, та перетягнув через їжницю і тим способом розширив єї так, що она стала майже так широка, як повинна бути.

Найважнїйшою і найтруднїйшою, а тепер досить часто в хоробі рака уживаною операциєю єсть **вирізуванє дверника** (pylorus), тої вузкої части жолудка, через котру виходить переварена в жолудку пожива або т. зв. **лемеха** до кишок. На тій части прокидає ся досить часто або рак, або робить ся якийсь боляк, котрий єї так звужує, що лемеха не може переходити до кишок, в котрих відбуває ся найважнїйше травлене. В такім случаю вирізує ся цїла тота часть, а жолудок зшиває ся разом з кишкою. Того рода операциї роблено вже з початком сего столїтя, але они нїколи не удавали ся. Першу таку операцию, котра вповнї удала ся, зробив був др. Більрот у Відни в сїчни 1881 р. при помочи свого асистента дра Мікуліча на 43 лїтній жінцї, котра мала рака. Жінка перебула операцию щасливо і зовсїм видужала ся. Ся операция зробила була Більротови найбільшу славу.

З тої пори того рода операциї стали чим раз частїйше повтаряти ся і спосіб їх виконуваня значно улїпшено. Розуміє ся, що в таких случаях, коли розходить ся о рака, операция та остаточно нїчого не поможе, бо недужий чи сяк, чи так мусить на рака померти; але она приносить недужому не лиш велику пільгу, но і може значно продовжити єму житє, навіть на кілька лїт. Инша річ, коли якийсь боляк заступить дверник; в такім случаю, коли операция удасть ся, недужий може зовсїм виздоровіти. Але боляк в жолудку не єсть так річ небезпечна, як н. пр. рак; він може загоїти ся і лишить ся по нїм лиш струп, або близна, котра впрочім не вадила би нїчого, як би не то, що заступає дверник. Вирізуванє дверника в сїм случаю єсть за тяжка операция в порівнаню з недугою і длятого придумано иньший спосіб: звужений дверник розрізують поздовж,

ших часів під Кенігрец згинуло 32.000 людий, під Ґравельот 27.000. Взглядно найкровавша битва, в котрій процент убитих і ранених найбільший, є битва під Асперн, де процент сей виносив 38 цілого числа борючих ся.

— **Дурисьвіт.** В послідних роках найшло ся дуже богато астрономів і не-астрономів, котрі віщували сему сьвітови близький конець. Легковірні люди вірили тим вістам і продавали свої маєтки за пів дармо та хотіли ще зажити сьвіта перед кінцем. Потім показало ся, що сьвіт таки все ще не кінчить ся, і люди тяжко нарікали на тих дурисьвітів та на свою легковірність. Такий дурисьвіт появив ся недавно в Анґлії. Називає ся він Harris. Він сказав, що в 1900 р. сей сьвіт раптом щезне. Але проте Harris наймив у Льондоні помешкане на цілих 15 літ, отже геть далеко за 1900 р. Видко, сам не вірить в своє пророцтво.

— **По 1000 поцілуїв на годину.** Залюблені посилають собі звичайно в листах сотки, ба навіть тисячі поцілуїв. В практиці ті об'яви любови є і мусять бути менше щедрими, бо так солодка навіть річ, як поцілуй, вичерпує сили. Сьвіжий доказ на се зложила одна любовна пара. В одн м німецкім сальоні говорено о любови, коли хтось — певно статистик — запитав присутних, кілько поцілуїв можна дати і приняти в означенім часі. На се молодець, повний огня і запалу, заявив, що підіймає ся зложити 10.000 поцілуїв в протягу 10 годин на устах своєї судженої, під условем, що що пів години вільно буде відітхнути і покріпити сили. Заклад станув. Розпочала ся серия поцілуїв. В першій годині замінено 2.000 поцілуїв, в другій 1000, в третій 750... і на тім мусїли перестати. Молодець, повний запалу і огня, дістав корчів в губах і стратив притомність; наречена обімліла, а відтак дістала нервової горячки, котра на кілька тижнів привязала єї до ліжка. Вінчане молодої пари відложено ad infinitum.

— **Небезпечні атраменти шкільні.** Липский бактеріольоґ Марпман занимає ся від довшого часу бактеріольоґічними дослідами над ріжного рода атраментами. Після справозданя, оголошеного в Centralblatt für Bakteriologie, з 67 родів ґалюсового атраменту всї містили в собі плісневі грибки, бактериї і мікроби. З 11 родів атраментів анілїнових (з ніґрозини) мали всї в собі також малі плісневі грибки навіть в хвили отвореня неуживаної ще флашки. Марпман ужив до своїх дослідів також прібку атраменту ніґрозинового. Культура атраментової бактериї септичної защіплена мишам потягала смерть в протягу 4 днів. Легко отже зрозуміти, як небезпечне є занечищуване таким атраментом ранки, викликаної задрасненем пальця або руки. Може оно викликати затроєнє крови і нехибну смерть. Тому осторожно з атраментами!

— **Портрет пок. епископа Йоана Снїгурского,** хорошу хромолїтоґрафію, викінчену дуже хорошо з захованем цїлковитої подібности, можна набути в редакциї „Прапора" в Перемишли. Цїна 1 зр.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 3 падолиста. Зачувати, що на завтрішнім засїданю палати послів відбуде ся вибір нового президента. Кандидатом має бути ґр. Кароль Цедвіц з давного клюбу Гогенварта.

Будапешт 3 падолиста. Після Pest. Lloyd-a гостина ґр. Ґолуховского в Монци має стати ся фактом великої ваги політичної, на котрий треба буде звернути увагу.

Париж 3 падолиста. Міністерство маринарки вислало для францускóго войска на Креті складані бараки і зимові мундури, поваяк европейска окупация на Креті ще довго потягне ся.

— **Книгарня наукового тов. Ім. Шевченка** у Львові, улиця Академічна ч. 8. продає слідуючі книжкі: Вас. Чайченко. Під хмарним небом, поезиї часть І, 1 зр., Книга казок, поезиї часть ІІ, 60 кр., Твори прозаічні ч. І. 80 кр., ч. ІІ. кр., ч. ІІІ. 80 кр. — Записки Товариства імени Шевченка ч. І, ІІ, ІІІ, ІV. по 1 зр.— Тарас Шевченко. „Кобзар" 2 томи 4·50 зр., з пересилкою 5 зр. — Павло Граб. Збірник поезий ч. І. 20 кр., З чужого поля. Переклади 20 кр. — Іван Сурик. Твори, з московского 10 кр. — Олекс. Колесса. Шевченко і Міцкевич 1 зр. — Геринґ-Герасимович. Що то є господарність 30 кр. — Шевченко з бандурою над Днїпром 25 кр. — Осип Маковей: Поезиї ч. І. 20 кр. — Михайло Старицкий. В темнаві драма 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 50 кр. — Молитвенник народний (фонетичний) 15 кр. — Марко Кропивницкий. Титарівна, драма 20 кр. — Василь Шурат. Замітки до Чернця Шевченка 10 кр.,— Чернера республика на Афонї 10 кр., Пісня про Роланда 50 кр. — Школиченко, Між народ, повість, 20 кр. — Митро Олелькович. Писаня українською 10 кр. — Василь Кулик, Писання 10 кр.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—	—	9·20	—	—
Стрия, Сколього і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в неділї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Приходять з

Кракова	1·30	—	8·45	9·10	6·55	9·30	—
Підволочиск	2·30	10·—	—	—	—	3·30	6·—
Підвол. з Підз.	2.15	9·45	—	—	—	3·04	5·35
Черновець	9·50	1·50	—	—	7·30	5·45	9·10
Тернополя	—	—	—	7·52	—	—	—
Белзця	—	—	—	8·25	5·25	—	—
Ярослава	—	—	—	10·35	—	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·05	1·51[2]	10·20
Брухович	—	—	—	—	—	8·15	—
Брухович	—	—	—	—	—	8·49	—
Янова	—	—	—	7·50	1.15	—	—
Янова	—	—	—	8·—[3]	9·01[4]	—	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [3]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [4]) Від 15 червнядо 31 серпня лише в неділї і сьвята.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від **львівского**: коли на зелїзници 12 год., то на **львівскім** годиннику 12 год. і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

розтягають впоперек і так зшивають, через що отвір в нїм стає ширший.

Але бувають случаї, в котрих анї дверника не можна вирізати, анї розширити его через поперечне зшитє. Буває то в такім случаю, коли н. пр. рак дуже розросте ся, так, що треба би значну часть жолудка розрізувати, або знову тогди, коли жолудок так зросте ся з сусїдними знарядами, іменно з печінкою, що перед головною операциєю треба насамперед ті знаряди відділити від жолудка, що знов про себе єсть небезпечною операциєю, тим більше, що потребу такої операциї можна аж тогди побачити, коли отворить ся тїло недужому. Як би то розходило ся лиш о рака, то вже все одно, бо чи сяк чи так операция остаточно не богато би помогла; але скоро розходить ся лиш о загрупілий боляк, то було би небезпечно брати ся ще до другої побічної операциї, а відтак вирізувати дверник. В такім случаю роблять так: розрізують жолудок в долїшній части і кишку в тім самім місци під жолудком; оба прорізи зводять до купи і зшивають береги проріза в жолудку з берегами проріза в кишці, роблять **жолудково-кишкову фістулу.** По такій операциї затканий або звужений дверник лишає ся вже на боцї, а лемеха виходить з жолудка вже не дверником лиш фістулою до кишки.

Сю операцию придумав францускій лїкар Мезоннев (Maisonneuve), а перший виконав єї нїмецкий хірург Верфлер; два американьскі лїкарі Сенн (Senn) і Мурфі (Murphi) ще єї улїпшили. Жолудково-кишкова фістула дуже часто пересуває ся і морщить ся, отже затикає ся. Сенн почав длятого межи береги фістули в жолудку і кишці вкладати круглу кістяну плиточку з дїркою в середині. Кісточка така не дає фістулі западати ся. Мурфі підхопив сей спосіб і улїпшив в той спосіб, що замість поєдинчої плиточки вставляє у фістулу подвійну, таку як от н. пр. спинку від сорочок, що мають дві плиточки сполучені шийкою. Межи тоті дві плиточки приходять береги прорізів в жолудку і кишці, а по середині в шийці межи обома плиточками єсть дїрка. Одна плитка входить отже до жолудка, а друга до кишки і так цїла кісточка сполучає жолудок з кишкою. Кісточка у внутрі чоловіка не шкодить нічого і можна з нею жити. Додати тут потреба, що такої самої спинки Мурфі'го уживають також в тих случаях, коли недужому треба кусень кишки вирізати.

Наконець треба ще згадати про дві менше важні і рідше уживані операциї жолудка. В хоробі, званій **розширенем жолудка**, буває так, що жолудок кудись в один бік так розширить ся, що пожива спадає туди і не може звідтам дістати ся до дверника а через него до кишки; она там зачинає гнити. В такім случаю добирає ся лїкар до жолудка і робить на нїм **закладку**. — Боляки в жолудку усувають в той спосіб, що вирізують кусень жолудка з боляком а здорові части зшивають.

Ну, сего чей досить, щоби показати, як високо станула нинї штука лїкарска. Після дра Мікулїча дійшли операциї жолудка вже майже до послїдної границї можливости і не остаєсь в сїм напрямі майже вже більше нїчого, як лиш то, щоби шукати способу, яким би недугу можна як найлїпше розпізнати і як найскорше приступити до операциї. А то як-раз найтруднїйша річ. Коли вернемо ще раз до рака, то мусимо сказати, що лїкар при сїй недузї знаходить ся в дуже прикрім положеню. Коли рак жолудковий лиш дуже маленький, трудно его розпізнати, а навіть і при більшім, хоч би лїкар гадав, що на нїм пізнав ся, трудно ему доряджувати небезпечну операцию, бо остаточно міг би бути лиш якийсь боляк, котрий і без операциї може загоїти ся. При такій хоробі як рак не повістає лїкареви майже нїчого як передовсім памятати на слова Більрота, котрий в однім із своїх листів каже: Заким рішу ся виконати якусь операцию, то насамперед ставлю собі завсїгди питанє: А чи дав би я на собі робити таку операцию, яку хочу робити на недужім?

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові. 2

Франко і без коштів
лиш злр. 5·50

знаменитий

СУРДУТ ЗИМОВИЙ З ЛЬОДЕН

з сильного, грубого, теплого льодену, не до подертя, з грубою і теплою підшевкою, після найновійшої моди, добре зроблені, з ковнїрем до викладаня і кишенями, краски брунатної, сїрої, драп, гладкий або в крати.

Сурдути ті суть задивляючо дешеві, отже кождий з читаючих то най не занехає замовити собі. — На міру треба подати: обвід грудий і довготу рукавів. Посилки за послїплатою або за попереднім надісланем гроший франко і без коштів. 46

Адреса: **Бюро убрань Апфель, Відень І. Флайшмаркт 6.**

Інсерати

„оповіщеня приватні"), як для „Народної Часописи" так також для „Ґазети Львівскої" принимає лиш „Бюро дневникив" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улицї Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Майже даром

Від нинї даємо в низу виказані товари, котрі звичайно 2 і 3 рази тілько коштують, як довго старчуть, отже короткий час, дійстно по небувалих доси цїнах, а то:

1. Цїле убранє мужеске т. є. жакет, пантальони і камизолька з доброї і тревалої модної материї, після найновійшої віденьскої моди, добре і сильно зроблене, кождої величини і кождої краски. На міру належить подати: обвід грудий, довготу рукавів і довготу в кроку.

1 пару мужеских або дамских черевиків, добра віденьска робота, тревалий материял, найновійший фасон, кождої величини.

Капелюх мужеский мягкий, найновійшого фасону, в елеґантних красках, кождої величини.

Пару зимових рукавичок для панів або пань, чисто вовняних; добрі, тревалі, елеґантні і дуже теплі.

Всї ті артикули **коштують разом лиш 9 злр. 50 кр.** і висилають ся притім франко за послїплатою або за попереднім надісланем гроший. — Кождого дивує доброта і нечувана дешевість тих предметів, тому кождий мусить спішити ся з замовленями. 47

Адреса: Бюро **Братий Апфель, Відень І. Флайшмаркт 6.**

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і дїл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.